

Temat: Inicjacja seksualna a AIDS, choroby przenoszone drogą płciową – 01.12.2020 (wtorek)

Lekcja na Skype. Zapraszam na grupę

I C WDŻ - o godz. 12.30

I B WDŻ – o godz. 13.20

Serdecznie witam i zapraszam do zapoznania się z materiałami na powyższy temat. Materiały są dedykowane wszystkim uczniom, ale szczególnie polecam je tym, którzy nie mogli skorzystać z lekcji on-line prowadzonych przez Skype. Zapraszam

Cel ogólny:

- Uświadomisz sobie osobistą odpowiedzialność za swoje postępowanie .

Cele szczegółowe:

- Dowiesz się o zagrożeniu nastolatków chorobami przenoszonymi drogą płciową,
- Dowiesz się o chorobach bakteryjnych, wirusowych i grzybiczych przenoszonych drogą płciową.

Wprowadzenie

Choroby przenoszone drogą płciową, zwane dawniej wenerycznymi, należą do najczęściej występujących chorób zakaźnych. W niektórych krajach są one główną przyczyną niepłodności kobiet. Największą zapadalność na nie obserwuje się wśród młodych ludzi, w wieku 15-24 lat. Przyczyny szerzenia się chorób przenoszonych drogą płciową to: wzrastająca swoboda seksualna, wczesna inicjacja, częsta zmiana partnerów, kontakty przygodne. Czynnikiemami zwiększającymi ryzyko zakażenia są nałogi: alkoholizm, narkomania.

Choroby przenoszone drogą płciową mogą być powodowane przez wszystkie rodzaje drobnoustrojów chorobotwórczych: bakterie, wirusy, pierwotniaki, grzyby, a także niektóre pasożyty skóry.

Ponad 30 różnych bakterii, wirusów i pasożytów może być przenoszonych poprzez aktywność seksualną.

Choroby przenoszone drogą płciową

Oto niektóre z chorób przenoszonych drogą płciową i ich charakterystyka

Choroby bakteryjne

- kiła

- rzeżączka
- chlamydia

Choroby wirusowe

- AIDS
- Opryszczka narządów płciowych
- Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B, C i D

Choroby grzybicze:

- grzybica (kandydoza)

Choroby pierwotnikowe:

- rzeżączka

Charakterystyka powyższych chorób

Kiła

Kiła to choroba zakaźna wywołana przez bakterie rozwijające się we krwi i innych płynach ustrojowych. Choroba ta może mieć bardzo ciężki przebieg, jeśli nie zostanie wyleczona we wczesnym stadium. Do zakażenia kiłą dochodzi w wyniku stosunku płciowego lub używania zabawek erotycznych, których używa również osoba zakażona, a także w wyniku kontaktu ze skórą z owrzodzeniami lub wysypką kiłową.

Rozróżnia się trzy stadia rozwoju choroby:

Kiła I-rzędowa– zazwyczaj pojawia się jeden lub większa liczba wrzodów umiejscowionych w okolicy sromu, w pochwie lub na prąciu, a niekiedy również w jamie ustnej i w okolicy odbytu. Owrzodzenie występuje po upływie dwóch do trzech tygodni od kontaktu z patogenem. Utrzymuje się przez dwa do sześciu tygodni i jest silnie zakaźne.

Kiła II-rzędowa– po upływie od dwóch do sześciu miesięcy od zakażenia pojawia się uogólniona wysypka. Mogą jej towarzyszyć objawy grypopodobne takie jak gorączka, ból głowy lub ból gardła. Pojawiają się zmiany skórne podobne do brodawek o płaskim wierzchołku, występujące na sromie u kobiet oraz w okolicach odbytu u kobiet i mężczyzn. Oba wyżej wymienione stadia mogą również przebiegać bezobjawowo.

Skutkiem braku leczenia jest:

Kiła III-rzędowa– dochodzi do nieodwracalnych uszkodzeń serca, mózgu i innych narządów, które mogą prowadzić do zgonu. To późne stadium choroby występuje rzadko. Dochodzi do niego po wielu latach od zakażenia, jeżeli nie zostanie wdrożone odpowiednie leczenie.

Jak to wyleczyć?

W celu zwalczania infekcji stosuje się antybiotykoterapię. Aby nie dopuścić do ponownego zakażenia, leczenie należy zastosować u obojga partnerów. Po przebytej chorobie konieczne mogą być regularne wizyty kontrolne.

Rzeżączka

Rzeżączka to choroba zakaźna wywoływana przez bakterie, które dobrze rozwijają się w ciepłych i wilgotnych częściach ciała, takich jak pochwa, szyjka macicy, odbyt czy gardło.

Drogą zakażenia dwóinką rzeżączki jest pochwowy, analny lub oralny stosunek płciowy. Do zakażenia może również dojść na skutek wspólnego używania zabawek erotycznych.

Jakie są objawy choroby?

U kobiet:

- Nietypowe rzadkie lub wodniste upławy o żółtym lub zielonkawym zabarwieniu
- Ból podczas oddawania moczu
- Zakażenie odbytu lub oczu
- Zakażenie gardła – którego chora może nawet nie zauważyć!
- Ból lub tkliwość w okolicy podbrzusza
- Krwawienia międzymiesiączkowe lub obfita menstruacja

U mężczyzn:

- Biały, zielonkawy lub żółty wyciek z cewki moczowej pozostawiający plamy na bieliźnie
- Ból podczas oddawania moczu
- Zakażenie odbytu lub oczu
- Zakażenie gardła – którego chory może nawet nie zauważyć!
- Ból lub tkliwość jąder
- W niektórych przypadkach stan zapalny napletka

Jak to wyleczyć?

Specjalista wenerolog wykona kilka bezbolesnych badań i zastosuje odpowiednie leczenie. Rzeżączkę we wczesnym stadium można wyleczyć, stosując kurację antybiotykową.

Chlamydia

Chlamydia atakuje zarówno mężczyzn, jak i kobiety. Jednak u kobiet zakażenie może prowadzić do zapalenia narządów miednicy mniejszej, którego następstwem jest często bezpłodność.

Do zakażenia może dojść na skutek kontaktu płciowego z osobą zarażoną. Chory może nie być świadomy zakażenia, ponieważ w 70–80% przypadków chlamydia przebiega bezobjawowo.

Jakie są objawy choroby?

- Częste parcie na pęcherz oraz pieczenie lub ból podczas oddawania moczu.
- U mężczyzn, skąpy, mętny wyciek z cewki moczowej, szczególnie zaraz po przebudzeniu (wyciek ten różni się od nasienia). Bolesność i obrzęk jąder.
- Nietypowe upławy z pochwy lub wyciek z cewki moczowej lub odbytu.
- U wielu osób zakażonych nie występują żadne objawy.
- U kobiet jednym z objawów może być krwawienie międzymiesiączkowe lub podczas albo po stosunku oraz ból w podbrzuszu.

Jak to wyleczyć?

Chlamydię leczy się antybiotykami, które może przepisać ginekolog lub lekarz ogólny

Choroby wirusowe

HIV

HIV to wirus, który atakuje ludzki układ odpornościowy (ten układ naszego organizmu, który odpowiada za zwalczanie większości infekcji). Kiedy dojdzie do zakażenia układu odpornościowego, wirusa nie da się już zwalczyć

Zakażenie HIV oznacza, że w organizmie człowieka znajduje się wirus nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. Wirus mnoży się i niszczy układ odpornościowy zakażonej osoby, który po pewnym czasie przestaje chronić organizm przed chorobami. Zakażenie HIV nie daje charakterystycznych objawów. Jeśli nie zrobi się testu diagnostycznego można nawet przez 10-12 lat nie wiedzieć o tym, że uległo się zakażeniu. Osoba, która nie wie, że żyje z HIV, może zachorować na AIDS. Może też zakażać innych.

Jak się przenosi?

Wirus szybko ginie poza organizmem człowieka i źle znosi zmiany temperatury oraz intensywne światło.

Dlatego do zakażenia dochodzi najczęściej na skutek wymiany płynów ustrojowych, takich jak:

- nasienie lub wydzielina pochwowa podczas stosunku płciowego
- krew, podczas wspólnego używania igieł i strzykawek lub w następstwie transfuzji zakażonej krwi
- pokarm kobiecy, z którym wirus może zostać przeniesiony z matki na karmione piersią niemowlę. Matka, będąca nosicielką wirusa HIV, może także przenieść chorobę na dziecko podczas ciąży lub porodu.

To warto wiedzieć o AIDS

Nieleczone zakażenie HIV prowadzi do rozwoju AIDS, czyli zespołu nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. AIDS to końcowy etap NIELECZONEGO zakażenia HIV. To zespół chorób atakujących osoby zakażone HIV. Zaliczamy do niego różne infekcje i typy nowotworów. AIDS występuje po wielu latach trwania infekcji HIV u osób, które o swoim zakażeniu nie wiedzą. Osoby, które wiedzą o swoim zakażeniu objęte są nowoczesną terapią antyretrowirusową, która zapobiega wystąpieniu AIDS.

Jak wykryć?

Jedyny sposób na to, by dowiedzieć się, czy jesteś seropozytywny (czy jesteś nosicielem wirusa HIV), to badanie krwi. Niektóre osoby będące od lat nosicielami wirusa HIV wyglądają i czują się świetnie, ale mimo to mogą zarażać swoich partnerów. U innych choroba szybciej daje o sobie znać.

Wirus HIV atakuje limfocyty T w ludzkiej krwi. W miarę jak ilość limfocytów T maleje, układ odpornościowy ulega wyniszczeniu. Wówczas rozwija się AIDS, czyli zespół nabytego niedoboru odporności.

Nie ma ryzyka zakażenia HIV w sytuacjach takich jak mieszkanie pod jednym dachem z osobą zakażoną HIV, przebywanie np. w kinie, na basenie... Owady (np. komar) i zwierzęta nie przenoszą HIV.

Opryszczka narządów płciowych

Opryszczka jest infekcją wirusową, która atakuje układ nerwowy. Wywołują ją wirusy należące do tej samej rodziny co wirus ospy wietrznej, półpaśca i mononukleozy.

Jednym z typów zakażenia wirusem herpes simplex jest opryszczka narządów płciowych. Rozróżnia się 2 typy tego wirusa. Typ I najczęściej wywołuje tzw. zimno na wargach i w okolicy płatków nosa, natomiast typ II wywołuje pęcherzyki w okolicach narządów płciowych i odbytu, które mogą również przenieść się na okolicę ust.

Wirus opryszczki zagnieżdża się w ośrodkowym układzie nerwowym. Do stanów zapalnych dochodzi pod wpływem spadku odporności lub stresu.

Jak się przenosi?

- Opryszczka narządów płciowych (czyli herpes simplex) może zostać przeniesiona z okolic intymnych na skutek stosunku z partnerem, u którego występuje aktywne zakażenie wirusem opryszczki

Jakie są objawy choroby?

U wielu osób zakażenie nie daje żadnych objawów przedmiotowych ani podmiotowych.

Opryszczka atakuje zarówno mężczyzn, jak i kobiety. Mogą jej towarzyszyć niektóre lub wszystkie z następujących objawów:

- Pieczenie, swędzenie lub mrowienie w okolicy narządów płciowych lub odbytu
- Bóle ud i podudzia lub bóle pachwin, objawy grypopodobne
- Drobne pęcherze wypełnione przezroczystym płynem, które po pęknięciu tworzą bolesne, zaczerwienione owrzodzenia – pęcherze mogą być umiejscowione wewnątrz pochwy, na szyjce macicy lub wewnątrz odbytnicy.
- Ból podczas oddawania moczu

Jak to wyleczyć?

Nie da się tego zrobić! Osoba, która została zarażona tym wirusem, już się go nie pozbędzie.

Lekarz ogólny lub ginekolog mogą jednak przepisać leki, które pozwolą powstrzymać tworzenie się zmian pęcherzykowych w aktywnej fazie choroby.

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B, C i D

Zapalenie wątroby to choroba wątroby wywołana zakażeniem wirusowym, która może mieć bardzo różny przebieg. Przebieg zapalenia wątroby zależy od czasu trwania procesu chorobowego oraz zjadliwości wirusa. Do zakażenia wirusem zapalenia wątroby może dojść podczas stosunku z osobą zarażoną, poprzez kontakt z zakażoną krwią.

Jakie są objawy choroby?

Niektórzy pomimo braku objawów mogą być nosicielami wirusa, a co za tym idzie, mogą zarażać inne osoby. Od chwili zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu B do wystąpienia objawów może upłynąć od 6 do 23 tygodni.

Do głównych objawów towarzyszących zapaleniu wątroby zalicza się:

- żółtaczka - żółte zabarwienie skóry
- bóle brzucha, wymioty, nudności i wysoka gorączka
- objawy grypopodobne, ból gardła lub kaszel

- ciemna barwa moczu i jasne stolce

Jak to wyleczyć?

Niektóre formy zapalenia wątroby są uleczalne, a metody leczenia różnią się w zależności od tego, jaki typ wirusa jest przyczyną choroby. Odpowiednie leki zaleci gastroenterolog. Leczenie może trwać od kilku do kilkunastu miesięcy w zależności od stopnia zaawansowania choroby.

Istnieją szczepionki na niektóre typy wirusowego zapalenia wątroby.

Rzęsistkowica

Rzęsistkowica, zwana trychomonadozą, to choroba wywoływana przez pasożyty bytujące w pochwie kobiet lub w cewce moczowej mężczyzn. Do zakażenia dochodzi na skutek kontaktu płciowego z osobą zakażoną.

Jakie są objawy choroby?

Choroba ta częściej atakuje kobiety niż mężczyzn. Nawet u połowy mężczyzn i kobiet choroba nie daje żadnych objawów przedmiotowych ani podmiotowych. Objawy przedmiotowe i podmiotowe zazwyczaj występują w ciągu miesiąca od kontaktu z pasożytem.

Do głównych objawów zalicza się:

- Rzadkie, pieniste, żółte lub zielonkawe upławy z pochwy o rybnym zapachu
- Świąd lub pieczenie pochwy
- Ból podczas oddawania moczu
- U mężczyzn może występować nietypowa wydzielina z cewki moczowej lub ból prącia

Jak to wyleczyć?

Aby zwalczyć pasożyty i powstrzymać stan zapalny niezbędna jest kuracja antybiotykowa. Do zakończenia leczenia należy unikać kontaktów płciowych.

Kandydoza

Kandydozę wywołuje nieszkodliwy gatunek drożdżaków zasiedlających ludzki organizm, a szczególnie wewnątrz jamy ustnej, przewód pokarmowy oraz pochwę. Czasami drożdżaki z tego gatunku wymykają się spod kontroli i ich ilość gwałtownie wzrasta.

Jak się przenosi?

Mimo, że kandydozą można się zarazić w różny sposób, to jednak uprawianie seksu może być jednym z nich.

Jakie są objawy choroby?

Chociaż u niektórych osób zakażenie przebiega bezobjawowo, kandydoza może powodować dolegliwości umiejscowione w obrębie narządów płciowych zarówno u mężczyzn, jak i u kobiet.

U kobiet:

- Gęste białawe upławy o konsystencji zbliżonej do twarożku i zapachu drożdży
- Świąd, ból i zaczerwienienie w okolicy pochwy, sromu lub odbytu
- Obrzęk sromu
- Ból lub pieczenie podczas stosunku lub oddawania moczu

U mężczyzn:

- Świąd, pieczenie i podrażnienie wewnętrznej powierzchni napletka lub żołędzi
- Zaczerwienienie lub czerwone plamki na wewnętrznej powierzchni napletka lub żołędzi
- Trudności z odciążaniem napletka
- Rzadka lub gęsta, serowata wydzielina gromadząca się pod napletkiem
- Ból podczas oddawania moczu

Jak to wyleczyć?

Na szczęście, wyleczenie kandydozy jest stosunkowo proste. Mężczyźni zazwyczaj otrzymują maść do wcierania w prącie i zakażone obszary. Kobiety również otrzymują maść oraz globulki.

Podsumowanie

Najlepszą profilaktyką chorób przenoszonych drogą płciową jest unikanie ryzykownych zachowań seksualnych. Najpewniejszą drogą do uniknięcia zakażenia jest abstynencja seksualna do momentu zawarcia trwałego związku ze zdrowym partnerem/partnerką, opartego na wzajemnej wierności.

Na podsumowanie sentencja Arthura Schopenhauera: *”Aby życie było mądre, najważniejsza jest troska, po części o naszą teraźniejszość, po części o naszą przyszłość, tak aby jedno nie było przeszkodą drugiego”*

Dziękuję